

Coronamaatregelen ingetrokken: ‘Het wordt tijd voor verzoening’

Jupijn Haffmans en Madeleine Gibson willen aan tafel om te praten over verzoening: ‘Met mensen die de coronamaatregelen opvolgden, en mensen die dat niet wilden’. Beeld Maartje Geels

Met het verdwijnen van de laatste coronamaatregelen roept premier Rutte op tot verzoening. Goed idee, vinden critici Jupijn Haffmans en Madeleine Gibson. ‘Maar is de samenleving al rijp voor onze kant van het verhaal?’

Laura van Baars 25 februari 2022, 01:00

Als na vandaag vrijwel alle coronamaatregelen zijn ingetrokken in Nederland, is het leed volgens Jupijn Haffmans (47) en Madeleine Gibson (45) nog niet geleden. “De wet die 3G op de werkvloer mogelijk maakt, ligt er nog”, zegt adviseur duurzaamheid en voormalig raadslid (Amsterdam Anders/De Groenen) Haffmans. “Bovendien wordt er 30 miljoen uitgetrokken voor het doorontwikkelen van de corona-apps. Als jij zegt dat er in Nederland nu niks meer aan de hand is, raakt mij dat.” Hij kijkt geëmotioneerd weg. Gibson, in het dagelijks leven tekstschrijver voor Europese aanbestedingen, zit naast hem aan een tafeltje in een buurtcafé aan de rand van Amsterdam. Ze lacht hem toe: “Laat die tranen maar komen. Maar reken niet op troost!”

Haffmans en Gibson kennen elkaar nog maar kort. Wat hen bindt: hun protest tegen de coronamaatregelen. Haffmans richtte daarom met gelijkgestemden De Vierde Golf op, een collectief ‘voor een crisisbestendige democratie’, waar Gibson zich onlangs bij aansloot. Hoewel ze bij De Vierde Golf uiterst waakzaam blijven op discriminatie, hopen ze wel dat de samenleving toekomt aan verzoening. “We moeten elkaar vergeven”, zegt Gibson. “Zowel mensen die zijn meegegaan met alle maatregelen, als de mensen die daar niet aan hebben willen meewerken.”

Verzoeningsmanifestatie op de Dam

In mei hoopt Haffmans op de Dam een verzoeningsmanifestatie te kunnen houden waarbij voor- en tegenstanders van de coronapas en de noodwet aan mooi gedekte tafels het brood met elkaar kunnen delen, en de tijd nemen om over elkaars gevoelens te praten. Gibson zal erbij zijn: “Ik heb lang anderen ervan proberen te overtuigen waarom de maatregelen buitenproportioneel waren en vooral veel schade aanrichtten. Maar ik kon niet tot mensen doordringen. Ongevaccineerden worden gezien als de bron van de ellende waar we de afgelopen jaren doorheen zijn gegaan. Die verontwaardiging is beangstigend. Ik denk dat uiteindelijk alleen geduld met elkaar en luisteren naar elkaars verhalen gaan helpen bij verzoening: we moeten gaan voelen waar de ander doorheen gegaan is.”

Positief vindt Haffmans dat de petitie Onverdeeld Open, waar hij mede het initiatief toe nam, inmiddels bijna 900.000 keer ondertekend is. “Het is een van de succesvolste petitie ooit gehouden.” Volgens Haffmans zijn veel mensen met een coronapas zich er helemaal niet bewust van wat de impact op het leven van ongevaccineerden is geweest sinds de invoering ervan sinds september vorig jaar. Dat zij afgelopen maandag konden aanschuiven in een café was inderdaad een toevalstreffer. In dit café in een buitenwijk van Amsterdam kent Haffmans de baas, die zou niet moeilijk doen. Maar hij had buiten een nieuwe serveerster gerekend, die Gibson en hem kort nadat ze zijn gaan zitten toch om een QR-code vraagt. “Nee hè, doe dat nou niet”, zegt Haffmans. “Dan kom ik hier nooit meer terug. Je baas vindt het goed dat ik hier kom zonder coronapas.” Wat ongemakkelijk werpt de serveerster een blik op twee collega's. Die knikken besmuikt. Gibson en Haffmans mogen blijven zitten. Haffmans: “Gênant en pijnlijk voor alle betrokkenen.”

‘Werk nou gewoon mee’

De ‘medische ingreep’ voelde voor Haffmans en Gibson meteen als een overschrijding van hun persoonlijke grenzen. Gibson: “Toen de druk werd opgevoerd om je te laten vaccineren, werd het steeds moeilijker om bij mijn gevoel te blijven. Dat ik mij niet liet vaccineren en mijn man wel, bracht onze kinderen in verwarring. En mijn familie en vrienden hadden er ook moeite mee. ‘Houd er nou toch eens over op, Madeleine!’, zeiden ze. ‘Werk nou gewoon mee’. Ik merkte dat de maatregelen veel mensen houvast gaven, een gevoel van solidair zijn met elkaar. Maar voor mij was het precies andersom: ik voelde mij en mijn naasten fysiek en mentaal steeds verder van elkaar vervreemden. Ik mocht mensen niet bezoeken, niet aanraken en moest mijn kinderen meegeven dat ze een wandelend besmettingsgevaar konden zijn voor hun omgeving.”

Volhouden om je niet te vaccineren kan een enorme worsteling worden, ervoeren Haffmans en Gibson. “Bijna vergelijkbaar met een doodstrijd”, zegt zij. “Dat is voor mensen vaak heel moeilijk te begrijpen. Je ziet beelden van Australiërs met corona die worden opgesloten in speciale kampen. Of dat Oostenrijk boetes gaat opleggen aan ongevaccineerden. Wat als dat uiteindelijk ook in Nederland gebeurt? Hoe loopt dat af? Wat gebeurt er als je niet betaalt? Die gedachten grijpen je als ongevaccineerde naar de keel.”

“We hadden een minister die ons afschilderde als de vijand”, zegt Haffmans. “Eerst voerden we strijd tegen het virus, toen tegen ongevaccineerden. Iedereen die ook maar een beetje kritisch was, was meteen een wappie. Nuance was onmogelijk: het was voor of tegen. Het wakkerde een volkswoede aan, en die voelde enorm bedreigend.”

Dat premier Rutte eerder deze week opriep tot verzoening, vinden ze op zich heel positief. Haffmans: “Laat hem dan ook zelf met ons in gesprek gaan. Want de overheidscommunicatie heeft een hele grote rol gespeeld in de tweedeling waar we nu mee te maken hebben.”